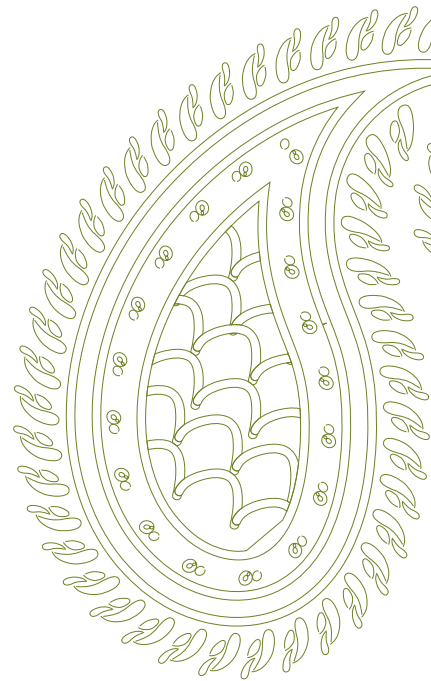
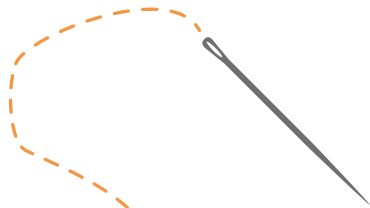

Free to be Me

**The Harris and Sahara in Preston
celebrating South Asian Heritage Month**

Exhibition Guide

the HARRIS

Christine Ambroze

I have drawn a veil of different patterns of flowers and drawn some symbols of free to be me, freedom of speech, and speak up. It is a free country, and we can speak anything we like and free to say.

I used textile paint because when I was in school back home in Pakistan in Karachi, I did some painting and drew some flowers on fabric and my pattern was chosen.

The school sent it to the textile factory to have it printed on fabric which was sent back to our school. We used this fabric to make bed sheets, pillowcases and cushion covers which we sold at the school fair to raise funds.

Making this has helped me and reminded me of my school days memories. I would like people to appreciate my work and enjoy the dress. It's nice to come to Sahara's coffee afternoon to meet people, have a chat and a laugh and do different activities.

کرسٹین آمبروز

میں نے پھولوں کی بیل بنائی ہے اور آزادی کے چند علامات بنائیں ہیں جیسے کے آواز اٹھاؤ، مجھے آزادی ہے اور آزادی تقریر۔

میں نے اپنے کام کے لئے ٹیکسٹائل پینٹ کا انتخاب کیا۔ میں نے اپنے اسکول (کراچی پاکستان) میں سے ایسی پھولوں کی بیل کا ڈزائن بنایا تھا اور میرا پیٹرن کپڑے کی فیکٹری بھیجا گیا۔ جہاں اسکی کپڑے پر چھپائی ہوئی۔ ہم نے اس سے بستر کی چادریں، تکیے کے گلاف اور گدیاں بنائیں۔ ان سب کو اسکول کے میلے میں بیچ کر چندہ اکٹھا کیا گیا۔

اس پراجکٹ پر کام کر کے مجھے میرے بچپن کی یاد آگئی۔ میں چاہتی ہوں کہ لوگ میرے کام کو سراہیں اور اس سے لطف اندوز ہوں۔ سہارا کے کافی آفٹرنون میں لوگوں سے مل کر اچھا گفتگو کرنا، ہنسنا اور مختلف سرگرمیوں میں حصہ لینا اچھا لگتا ہے۔

Florence Sahotra

I am a retired Renal Nurse from Royal Preston Hospital (NHS). I am British Asian from India New Delhi.

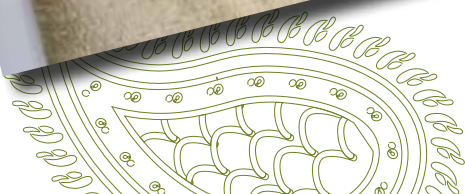
I made the piece of sleeve. I love flowers. I used green paint and natural leaves to print with. I used red cloth to cut flower shapes and then stitched with blanket stitching. It reminded me of my school time in India. As the theme was "Free to be me", I thought to talk about the family meaning on top of the flower. That is:

"Family is like branches on a tree; we grow in different directions, yet our roots remain as one"

"Family means nobody gets left behind or forgotten. We may have our differences but nothing's more important than family"

"The bond that links your true family is not one of blood, but of respect and joy in each other's life"

I have also used shiny beads as I love sparkly clothes. It would be motivational for me to see people appreciating the piece made by me. It is lovely to be a member of the Sahara coffee afternoon group. Thanks for giving a wonderful opportunity to be a member of Sahara.

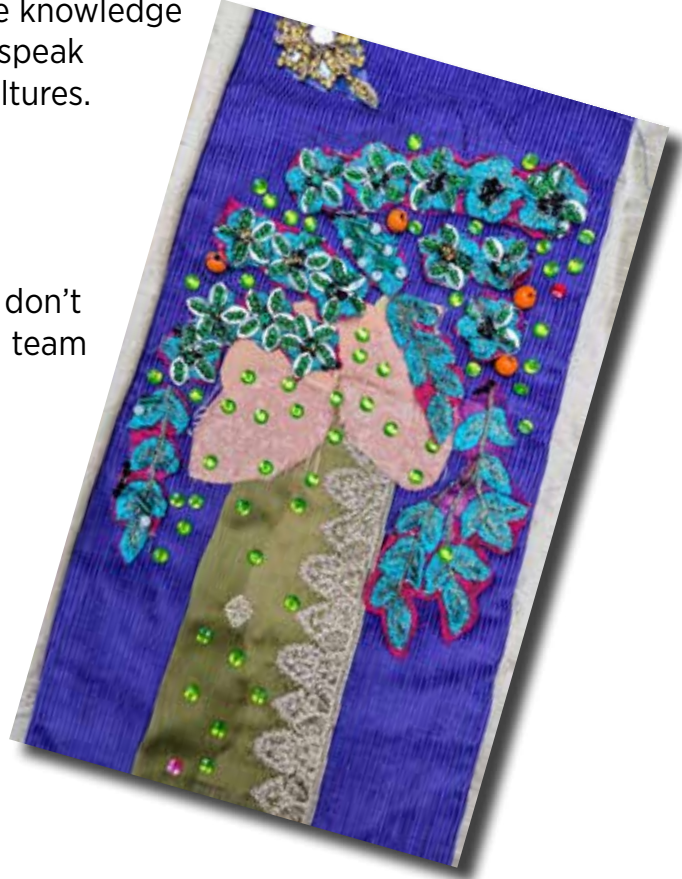
Gulshan James

Mango trees remind me of my childhood. I was always around mango trees in the summertime with my sister in Lahore (Pakistan). My dad after work would bring mangos home. We all enjoyed them, the whole family. We always climbed the trees with friends and ran away from the gardener! We used to throw stones to knock the mangos out the tree.

I am free to make. I managed to do this. Sahara is very good and very helpful. I enjoy talking to all the ladies. We have knowledge to give each other. We are all from different places, speak different languages, so we try and learn different cultures.

This embroidery reminds me of my wedding dress. That's why I put these shining patchworks.

I really enjoyed doing all these things even though I don't know anything about embroidery. I had a very good team helping me.

گلشن جیمز

آم کے درخت مجھے میرے بچپن کی یاد دلاتے ہیں۔ میں اور میری بہن موسم گرما میں ہمیشہ آم کے درختوں کی قریب رہے ہیں۔ میرے ابو کام سے واپسی پر آم لاتے تھے۔ ہم سب ان سے لطف اندوز ہوتے۔ ہم سب دوست آم کے درختوں پر چڑھتے اور مالی کے دکھ جانے پر بھاگ جاتے۔ ہم پتھر مار کر درخت سے آم گراتے۔

مجھے آزادی ہے میں جو مرضی کروں۔ سہارا مددگار اور اچھا ادارہ ہے۔ خواتین سے گفتگو کر کے مزہ آتا ہے۔ ہم ایک دوسرے سے بہت کچھ سیکھتے ہیں۔ ہم سب مختلف زبانیں بولتے ہیں اور کوشش کرتے ہیں کہ ایک دوسرے کی ثقافت کو سمجھیں اور سیکھیں۔ یہ چمکیلا پیچ ورک مجھے میرے شادی کے جوڑے کی یاد دلاتا ہے۔ اس پر بھی ایسی کشیدہ کاری تھی۔ مجھے کشیدہ کاری نہیں آتی لیکن یہ سب کرنے میں مجھے بہت مزہ آیا۔ انتظامیہ نے میری بہت مدد کی۔

Hannah Saddique

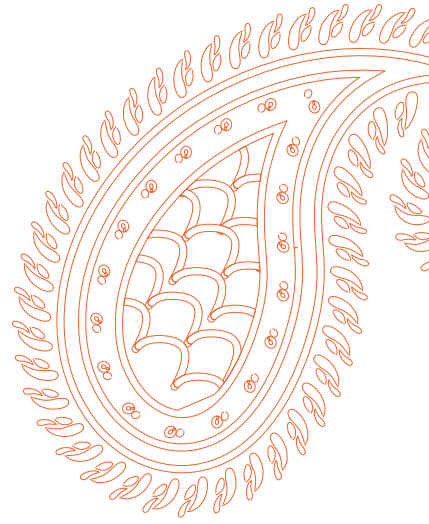
On my piece of dress sleeve, I have painted and drawn my hobbies and interests because it was easy for me to choose my hobbies and interests and I like them.

It links to the “Free to be Me” theme because it shows the freedom that I have and what I do with that freedom.

I chose to use paint pens (POSCA pens) because I like to be creative and to design with pen and paint. I used image transfer onto fabric to replicate my drawings on paper onto the sleeve.

I felt happy and creative and enjoyed creating the piece because it is explaining my personality.

I want people to react happy and amazed when they see the dress. I feel good coming to Sahara’s coffee afternoon group, and I like communicating with people when I come.

Nirmala Dholakia

I want to thank the Harris Museum for giving me the opportunity to take part in this "Free to be Me" project. I have enjoyed inspiring others to use the image of a kite. As an artist, it has given me the chance to put my interest in painting, writing and sewing. I have learnt as I have done different pieces and coordinated to come together. I have used fabric pens, metallic watercolours and other metallic gel pens.

I found the beadwork very interesting and addictive adding to threads to make 3D effects. Even though this project is made by South Asian women, I am of Indian origin, but I would say I am very British. As a single woman and no children, I've found it hard being accepted in life. What I've learnt and achieved is being free to study with my English family and friends. I hope you like my piece.

Parveen and Shahida

We've made something that we like. We tried to make it look nice and different from what the rest of the group were doing. We like embroidery.

Parveen: I like embroidery and fixing on things. I learnt to embroider in Pakistan with a teacher's help. I wanted to learn all the different stitches.

Shahida: I was never taught embroidery, I taught myself. We taught each other. We like to cook together sometimes. We used to go to ESOL (English for Speakers of Other Languages) classes at Preston College together. That's how we met.

Parveen: I never went out the house before, but Shahida encourages me to come out the house. We make this (dress piece) for our minds. It makes you think "I can do this, I can try hard".

پروین اور شاہدہ

ہم نے کچھ منفرد بنانے کی کوشش کی ہے۔ ہمیں کشیدہ کاری پسند ہے۔

پروین

مجھے کشیدہ کاری کرنا پسند ہے۔ میں نے اپنی استانی کی مدد سے کشیدہ کاری سیکھی تھی۔ میں مختلف ٹانگے سیکھنا چاہتی تھی۔ میں پہلے گھر سے نہیں نکلتی تھی۔ پھر شاہدہ نے میری حوصلہ افزائی کی۔

شاہدہ

میں نے کشیدہ کاری خود سیکھی۔ ہم نے ایک دوسرے کو سکھائی۔ ہم ساتھ کھانا پکانا پسند کرتے ہیں۔ ہم کی کلاس کے لئے پریسٹن کالج ساتھ جاتے تھے۔ ہماری پہلی ملاقات وہاں ہوئی تھی۔

Yasmin Khalid

For my piece of work for the dress, I have used fabric paints and gutta tubes to create the outlines.

The kite shows how I feel. Free to be flying sometimes.

I have put the YouTube logo because I am always watching it. For entertainment, documentaries, cooking, dressmaking and much more.

The flowers and the bird are to show nature – and I am a nature lover. The bird sounds are so calming when I go to the park for evening walks, and I love flowers to smell and to draw. Butterflies are free just like how I am.

I like boardgames, Ludo is my favourite. I'm always playing with my 7 years old Grandson.

I grow tulips in my garden, I love gardening and they are my favourite flowers.

Sometimes I watch Netflix with my family.

Zahida

I have sewn a plate of food – fish, steak, potatoes, egg – because I love eating food with my family.

I put a kite as well – outside, freedom, air.

I love embroidery, I want to be good at it.

Everyone should be free. We should all be free to do our own things like studying, going to work.

Since I've come to Sahara, I've been studying English, cooking, art. I feel happy here.

زابدہ

مجھے اپنے خاندان کے ساتھ کھانا پسند ہے۔ اس لیئے میں نے کھانے کی پلیٹ بنائی ہے (مچھلی، انڈہ، آلو، سٹیک)۔ میں نے پتنگ بنائی ہے کیونکہ وہ مجھے آزادی کا احساس دلاتی ہے۔ مجھے کشیدہ کاری کا شوق ہے۔ سب کو آزاد ہونی چاہیے، پڑھنے کی، کام کرنے کی آزادی۔

میں نے سہارا آکر انگریزی سیکھی، کھانا پکانا اور آرٹ۔ میں یہاں خوش ہوں۔

Jasvanti Lakha

I drew a peacock then I turned this drawing into an embroidery. I stitched sequins and filled the peacock. I have also embroidered the front side bodice and I helped with many other parts of the dress – I drew a flower on the skirt, and I did a patchwork on the sleeve.

I like the peacock. We put her feathers on the head of our God Krishna.

I used pencil, thread, traced the peacock. I enjoyed the sewing and embroidery.

I came from Mombasa, Kenya. I always look forward to sewing, I am always interested to do it. I really enjoyed doing it and it brought back my old memories and made me feel very relaxed. I also like meeting up with the ladies at Sahara and passing the time here.

Everybody praised my work and I feel very proud of myself.

જસવંતી લાખા

મેં એક મોર દોર્યો અને પછી મેં આ ચિત્રિને ભરતકામમાં ફેરવ્યું. મેં સક્રિવનિસ સલાહ કરી અને મોર ભર્યો. મેં ફૂન્ટે સાઇડ બોડસિ પર પણ ભરતકામ કર્યું છે અને મેં ડરેસના અન્ય ઘણા ભાગોમાં મદદ કરી છે - મેં સ્કર્ટ પર એક ફૂલ દોર્યું છે, અને મેં સ્લીવ પર પેચવર્ક કર્યું છે.

મને મોર ગમે છે. અમે અમારા ભગવાન કૃષ્ણના મસ્તક પર તેના પીછા મૂકીએ છીએ.

મેં પેન્સલિ, દોરાનો ઉપયોગ કર્યો, મોરને શોધી કાઢ્યો. મને સીવણ અને ભરતકામની મજા આવી.

હું કેન્યાના મોમ્બાસાથી આવ્યો છું. હું હંમેશા સીવણ કરવા માટે આતુર છું, મને તે કરવામાં હંમેશા રસ છે. મને તે કરવામાં ખરેખર આનંદ થયો અને તેનાથી મારી જૂની યાદો પાછી આવી અને મને ખૂબ જ હળવાશનો અનુભવ થયો. મને સહારામાં મહિલાઓ સાથે મળવાનું અને અહીં સમય પસાર કરવાનું પણ ગમે છે.

બધાએ મારા કામના વખાણ કર્યા અને હું મારી જાત પર ખૂબ ગર્વ અનુભવું છું.

Kulsoom

My name is Kulsoom and I did vegetable printing on my panel. The reason for choosing fruit and vegetable is because I enjoy cooking especially vegetables. I know how to embroider and sew but can't do them anymore because of partial blindness. Amelia and Chris were helpful and gave me extra attention. I have been coming to Sahara for many years now and enjoy my time here. We do activities, have tea and chat.

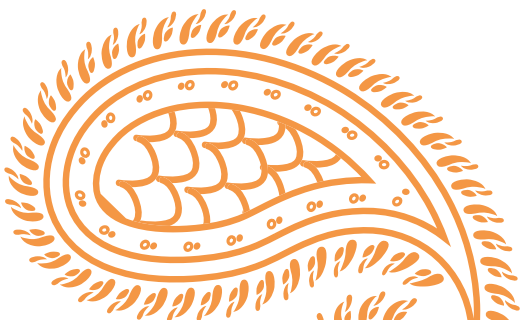
Thank you to Sahara and the Harris.

كلثوم

میرا نام كلثوم ہے اور میں نے سبزی اور پھل سے پینٹ کیا ہے۔ مجھے کھانا پکانا پسند ہے خاص طور پر سبزیاں۔ مجھے کزیدہ کاری اور سلائی پسند ہے لیکن ناپینا ہونے کی وجہ سے میں یہ سب اب نہیں کر سکتی اس لیے پینٹ کا انتخاب کیا۔ امیلیہ نے میری خاص مدد کی۔ میں بہت سالوں سے سہارا آرہی ہوں اور مجھے یہاں آنا اچھا لگتا ہے۔ سب کے ساتھ چائے پینا، گفتگو اور مختلف سرگرمیاں میں حصہ لینا۔

شکریہ سہارا اور حیرت۔

Mariam Patel

I have done a painting on the dress. It's my hobby to colour, paint and make art. I like travelling on buses. I have freedom of doing things the way I like as a Muslim and the way I dress. I have enjoyed learning a new skill. I want people to be happy when they look at my work. I enjoy coming to Sahara's Coffee Afternoon because I can learn about my health and meet other ladies, make friends, and do exercise.

મરયિમ પટેલ

મેં ડ્રેસ પર પેઇન્ટિંગ કર્યું છે. કલર, કલર અને કળા બનાવવી એ મારો શોખ છે. મને બસમાં મુસાફરી કરવી ગમે છે. એક મુસલમી તરીકે મને ગમે તે રીતે અને હું જે રીતે પોશાક પહેરું છું તે રીતે કરવાની મને સ્વતંત્રતા છે. મને નવું કૌશલ્ય શીખવાની મજા આવી છે.

હું ઇચ્છું છું કે લોકો મારા કામને જુએ ત્યારે ખુશ થાય. મને સહારાની કોફી બપોરે આવવાની મજા આવે છે કારણ કે હું મારા સ્વાસ્થ્ય વર્ધિ જાણી શકું છું અને અન્ય મહિલાઓને મળી શકું છું, મતિરો બનાવી શકું છું અને કસરત કરી શકું છું.

Rubina

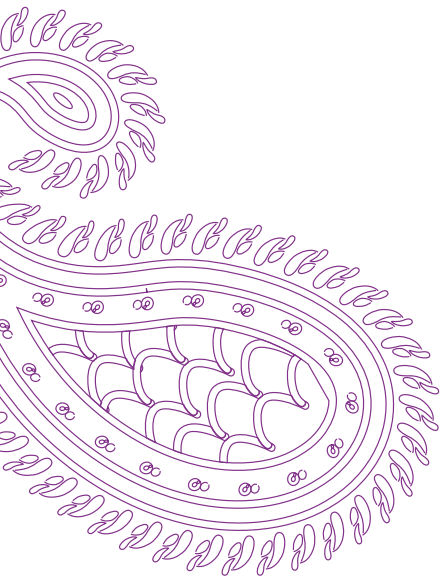
I chose the purple corduroy material because it's thick and strong. It's durable and will last a long time. So, when other generations in years to come see the dress, it will look the same. I chose the bright colour as this is also more likely to stay the same after a long time.

Our Asian culture enjoys embroidery because it shows the hard work we put into making our dresses. We use special events to show off our embroidery skills.

In my culture, when a person wears this kind of embroidery, it is usually for a special occasion. For example, a wedding, a birthday, Eid. If they wear this, it is obvious who the special person is that we're celebrating.

I chose the red and gold colours to contrast against the purple. Red is traditionally a colour for a bride to wear in Pakistan and India. My design shows my colourful culture.

I hope that when the second and third generations see this dress, it will make them think about past styles and fashions and how these have changed.

روبینه

میں نے جامنی (کارڈرائی) موٹا ڈوریا پر اس لیے کام کیا کیونکہ یہ موٹا ، پائیدار اور دیرپا کپڑا ہے۔ جب آنے والی نسلیں یہ لباس دیکھیں گی تو یہ تب بھی ایسا ہی رہے گا۔ میں نے شوخ رنگ کا انتخاب کیا کیونکہ یہ دیرپا ہے۔

ہمارے ایشیائی ثقافت میں کشیدہ کاری پسند کی جاتی ہے۔ یہ ملبوسات پر کی جانی والی محنت ظاہر کرتی ہے۔ ہم خصوصی تقریبات پر پہنے جانے والے ملبوسات پر اپنی کشیدہ کاری کی مہارت دکھاتے ہیں

ہماری ثقافت میں ایسی ملبوسات خصوصی تقریبات پر پہنی جاتی ہیں مثلاً شادی بیاہ، سالگرہ اور عید۔ اس سے ظاہر ہوتا ہے کہ تقریب کس کے لیے ہے۔

میں نے سرخ اور سنہری رنگ کے برعکس جامنی کا انتخاب کیا۔ روایتی طور پر پاکستان اور ہندوستان میں سرخ رنگ دلہنیں پہنتی ہیں۔ میرا ڈزائن میری ثقافت کو ظاہر کرتا ہے۔ مجھے امید ہے کہ جب دوسری اور تیسری نسلیں یہ لباس دیکھیں گی تو ماضی کے انداز اور فیشن کے بارے میں سوچیں گی۔

Sushila

I enjoyed doing the back piece of the dress. I painted some of the symbols of the God, Shiva and Ganesha for Hinduism. Free to be Me: free to make my own work. I did my own idea: I put some photos on the back from when I went to a yoga retreat. I found some serenity for doing yoga. I have enjoyed learning a new skill.

I hope people will react in awe of the work when they see it and feel happy.

I look forward to meeting all the ladies in Sahara's Coffee Afternoon group every week.

સુશીલા

મને ડરેસનો પાછળનો ભાગ કરવામાં આનંદ થયો. મેં હનિદુ ધરમ માટે ભગવાન, શવિ અને ગણેશના કેટલાક પ્રતીકો દોર્યા છે. મારા બનવા માટે મુક્ત: મારું પોતાનું કામ કરવા માટે મુક્ત. મેં મારો પોતાનો વધાર કર્યો: જ્યારે હું યોગા એકાંતમાં ગયો ત્યારે મેં પાછળના કેટલાક ફોટા મૂક્યા. મને યોગ કરવા માટે થોડી શાંતિ મળી.

મને નવું કૌશલ્ય શીખવાની મજા આવી છે.

હું દર અઠવાડિયે સહારાના કોફી આફ્ટરનૂન ગ્રૂપની તમામ મહિલાઓને મળવા માટે ઉત્સુક છું.

Usha

I enjoyed making the side bodice piece and I enjoyed tracing my design. It was good for my mind thinking about what to embroider. The team inspired me and I'm thankful for it.

On the side bodice are some religious symbols – the symbol of Shiva, a Hindu God. I want people to know and understand the religion of Hinduism.

ઉષા

મને સાઇડ બોડસિ પીસ બનાવવામાં આનંદ આવ્યો અને મને મારી ડઝાઇન ટ્રેસ કરવામાં મજા આવી. શું ભરતકામ કરવું તે વેચારીને મારા મન માટે સારું હતું. ટીમે મને પ્રેરણા આપી અને હું તેના માટે આભારી છું.

બાજુની ચોળી પર કેટલાક ધાર્મિક પ્રતીકો છે - શવિનું પ્રતીક, એક હનિદુ ભગવાન. હું ઇચ્છું છું કે લોકો હેદિ ધર્મના ધર્મને જાણે અને સમજે.

Daulat

I enjoyed working on this project and chose paint, embroidery and lace for my panel. I have been coming to Sahara for the past ten years and love my time here.

We chat, have tea and go on trips too. I am thankful to the Harris Museum team. It was a pleasure working with them.

دولت

مجھے اس پراجیکٹ پر کام کر کے بہت اچھا لگا۔ مجھے بہت مزہ آیا۔ میں نے لیس، کشیدہ کاری اور پینٹ کا استعمال کیا ہے۔ مجھے سہارا آتے ہوئے دس سال ہو گئے ہیں۔ مجھے یہاں آنا اچھا لگتا ہے۔ چائے پینا، گپ شپ کرنا اور ساتھ دوروں پر جاتے ہیں۔ مجھے حیرت کی ٹیم کے ساتھ کام کر کے بہت اچھا لگا۔ شکریہ حیرت میوزیم

Farah Saddique

My name is Farah Saddique. I really enjoyed working on this project. I never had any interest in Art, but I have made an effort to make something related to this theme.

The team helped me a lot. They provided us with everything we needed for the project, and I enjoyed working with them. Everyone has worked hard on this project.

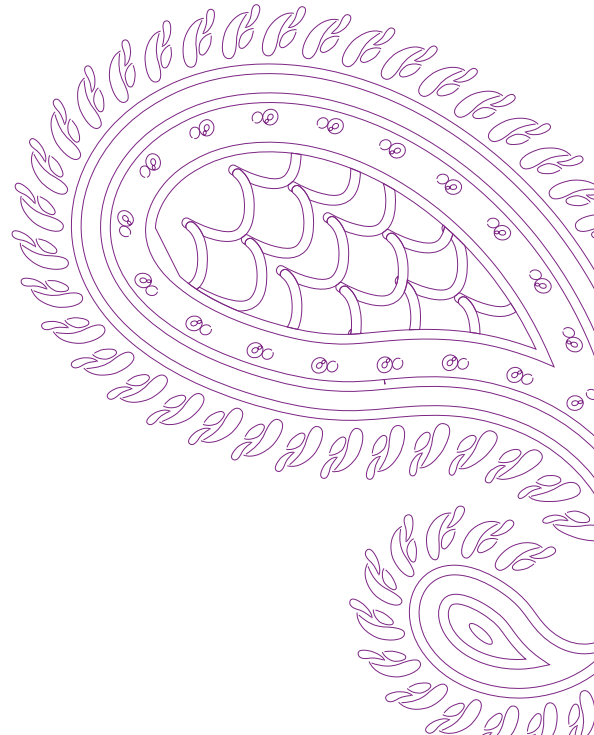
Thanks to the Harris Museum Team.

فرح صدیق

میں فرح صدیق یہاں پر اپنا دزائن آج پورا کیا ہے۔ اپنے مقصد میں آزاد ہوں اور تھوڑی کوشش کے ساتھ مکمل کیا ہے۔ یہاں پر ٹیم نے بہت تعاون کیا ہے۔ اگر ہمیں یہاں کسی قسم کی کوئی چیز کی ضرورت پڑی ہے تو انہوں نے بہت اچھے سے ہر چیز مہیا کی ہے اور ان کے ساتھ کام کر کے بہت مزہ آیا ہے۔ ہر ایک نے اپنے طریقے سے بہت محنت کی ہے۔ اور بہت اچھے طریقے سے کام کیا ہے اور اپنے اپنے کام پر بہت زیادہ محنت کی ہے۔

شکریہ حیرس میوزیم ٹیم

Mudassara

Hemlata

Lakshmi

Zulekha

Thank you to all the artists, sewers, coordinators and volunteers who helped on this Harris project:

Jasvanti Lakha – artist

Fatima – artist

Usha – artist

Mariam Patel – artist

Sushila – artist

Christine Ambroze – artist

Farah Saddique – artist

Hannah Saddique – artist

Florence Sahotra – artist

Gulshan James – artist

Nirmala Dholakia – artist

Parveen – artist

Shahida – artist

Yasmin Khalid – artist

Zahida – artist

Rubina – artist

Daulat – artist

Kulsoom – artist

Hemlata – artist

Zulekha – artist

Mudassara – artist

Lakshmi – artist

Saima – Sahara volunteer and sewer

Jennifer Futter – Harris volunteer, designer and dressmaker

Wadi Plunkett – dressmaker, artistic supporter (@lurkingmum)

Mehak Munsoor – Harris volunteer, artistic supporter, Urdu translator

Radka Palmer – Harris volunteer, artistic supporter

Chris Jackson – Harris volunteer, Kulsoom's artistic support

Naghmana Liaqat – Sahara coordinator and translator

Abida Kabir – Sahara coordinator and translator

Amelia Welbourne – Harris Communities Assistant and artistic supporter

Priti and Champa – Gujarati translators

Zafar Coupland – Manager of Sahara in Preston

Katie Heaton – Harris Marketing Assistant, poster design

Alan Buchanan – Harris Exhibitions and Design Officer, exhibition guide design

Also thanks to:

Mariyam, Narina, Hansar, Azra, Noorzaha, Bibi, Khanum, Aisha, Juliet, Uzma, Zarina, Zubeda, Dauti, Kamala, Sharifa for taking part.

Supported using public funding by
**ARTS COUNCIL
ENGLAND**

